

інтереси довірителя, використовуючи всі передбачені законом засоби для встановлення обставин, які є підставою вимог і заперечень клієнта. Таким чином адвокат захищає права та інтереси свого довірителя і надає йому необхідну професійну юридичну допомогу. Але, захищаючи будь які інтереси свого довірителя, адвокат повинен розробити і свою позицію, яка веде вже до прояву законності вимог клієнта, і, звідси, проявляти моральну сторону спірного інтересу свого довірителя.

Адвокат, володіючи конфіденційною інформацією, повинен створювати умови для законного та справедливого вирішення справи судом, тобто позиція адвоката не повинна бути протиставлена здійсненню правосуддя.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» // Голос України. – 2012. – 08. – 14.08.2012. – № 148-149.
2. Правила адвокатської етики, затверджене Установчим з'їздом адвокатів України 09.06.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unba.org.ua/assets/uploads/3ae9a115a40b9a5bc04f_file.pdf

Нестерчук Лілія Петрівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

СВІТОВИЙ ДОСВІД ІЗ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ СУДІВ В УКРАЇНІ

Інформатизація судів у майбутньому відіграватиме в реформуванні українського суспільства прогресивну роль у заощадженні час та кошти, полегшити доступ до правосуддя. Шляхом обґрунтування міжнародного досвіду із запровадження електронних судів, ведення електронного судочинства та вироблення на цій основі практичних рекомендацій щодо їхнього формування й функціонування. Питання щодо функціонування «електронного суду» проводяться у порівнянні міжнародного досвіду на прикладі Литви [3]. За інформацією доповідача на одній із секцій форуму, система електронного судочинства може бути реалізована у цілковитій відмові від використання паперових носіїв, як це вже реалізовано в Сінгапурі або у поєднанні технологій електронної комунікації і більш традиційних засобів. За словами експертів, загально визнаних стандартів електронного судочинства поки що немає.

Елементами системи електронного суду є: можливість сторін та суду подавати процесуальні документи та інші вагомні для справи документи в електронній формі; прийняття судом рішень й відправка їх сторонам в електронному вигляді; робота електронних баз судових рішень зі швидким доступом. Менш розповсюджено у світовій практиці застосовується дистанційна участь сторін у судовому процесі за допомогою аудіо- або відеоконференції.

Серед позитивних сторін подібних систем є: зручність та заощадження часу, автоматизація документообігу, мінімізація зловживання, економічність та екологічність, уніфікація форм процесуальних документів (що певною мірою спрощує процес), забезпечення цілісності застосування судової практики (отримання доступу до певних судових рішень).

Негативним є те, що інформація, котра використовується в процесі електронного судочинства, потребує особливих заходів задля її захисту. Мінусом можна вважати недоступність електронних систем для деяких категорій населення, котрі з якихось причин не можуть скористатися засобами електронної комунікації й вимушені звертатися до осіб, котрі такий доступ мають.

Використання інформаційних технологій у судочинстві є лише засобом вирішення задач правосуддя з використанням інформаційних технологій і на підставі одночасних змін у законодавстві з урахуванням діяльності міжнародних і конституційних принципів правосуддя. Крім того, варто зауважити, що існує потреба у постійному удосконаленні процедури розгляду справ, підвищення довіри громадян до судової влади та її доступність, а також зниження навантаження на суддів, застосування інформаційних технологій повинні відповідати високим вимогам надійності та безпеки, а не просто призводити до пришвидшення та здешевлення процесу.

Широко розрекламований «електронний суд» досить дорогої для держави проект. Але користі він приносить набагато більше, аніж збитків, про це свідчить можливість працювати на відстані, тим самим заощаджуючи час.

Так, Великобританія впровадила розгляд справи в режимі телеконференції вперше влітку 2013 року. Вони представили світу програму реформування системи кримінального правосуддя під назвою «Swift and Sure Justice». Уряд вважає, що в першу чергу, щоб правосуддя було ефективним – воно повинно бути швидким [2]. Необхідно, щоб порушники зіштовхувалися з наслідками своїх дій швидко, використовуючи ефективні на місцевому рівні рішення. Основна увага реформ Великобританії – це простота та прямотлінійність, тобто ці реформи направлені на те, щоб розпочати процес переслідування злочинця раніше та забезпечити доведення вини у певні строки, зменшити кількість документів і полегшити тягар для свідків та жертв злочинів. Вони також мають на меті спростити судове переслідування під супроводом поліції, а

для цього розширити їх компетенцію. Влада Великобританії не припиняє випробовувати й інші інноваційні підходи до судових засідань, оцінюючи переваги більш гнучких засідань, у тому числі рано вранці, увечері та на вихідних для різних типів слухань.

На всі зміни щодо покращення судочинства було виділено понад 1 млрд фунтів стерлінгів. Ця реформа також дозволяє свідкам та потерпілим брати участь у судових засіданнях по відеозв'язку. Це ще одна можливість уникнути психологічного тиску, який викликаний особистою зустріччю зі злочинцем.

Більш того, британські судді зможуть виносити вироки по Skype або Facetime, тобто виносити вироки в режимі онлайн, а також рішення про заключення підсудного під варту. Такі нововведення дозволять заощадити кошти та час, які витрачаються на дорогу до суду та перевезення звинуваченого в спеціально обладнаному транспорті.

Звернемо увагу, що в Литві господарські (комерційні) спори, як такі в окрему категорію справ не виділяються. У Литві господарські спори розглядаються судами загальної юрисдикції згідно з правилами, встановленими господарським процесом. Вища інстанція в цій судовій системі займає Верховний Суд Литви. Наприклад, систему подання судам електронних процесуальних документів вони створювали за прикладом Австрії; фіксація ходу судового засідання засобами аудіозапису за прикладом Німеччини, Австрії; принцип передачі та отримання усіх пов'язаних зі справою документів електронним способом впроваджувалися за прикладом Німеччини. Завдання модернізації досить прості – приблизити процес до людей, прискорити його і оптимізувати. Технології дають змогу набагато легше організувати роботу, заощадити і час, і кошти. Інформаційні технології майже виключають проблему обсягу інформації, часу її передачі, фінансових затрат і таким чином пришвидшуючи розгляд справ; гарантується достовірність інформації.

Не менш важливим є те, що інформаційні технології знижують ймовірність людської помилки. На Міжнародному судово-правовому форумі доповідач приводив приклад з литовської практики, коли одна держустанова не отримала судового рішення і не зупинила незаконне будівництво через недбалість судового секретаря.

Підприємці-професіонали завжди мають доступ до технологій. Тому саме в комерційних спорах буде виправдане максимальне використання інформаційних технологій. Вже з 1 червня 2013 року багато судових процедур та процесів були перенесені в електронний вигляд. Все це відбувалося на базі інформаційної системи литовських судів ЛІТЕКО. Взагалі-то ЛІТЕКО – це відомча інформаційна система, створена в рамках програми Євросоюзу PHARE 2004–2005. В ній об'єднані всі суди Литви, діють системи реєстрації, обліку правових актів і судової практи-

ки, які обладнані автоматичним пошуком. Крім того, й електронно-статистичні функції, функції електронних шаблонів документів та інші. Система ЛІТЕКО застосовується для аудіозапису судових засідань, обробки й зберігання цифрових записів, організації відеоконференції в ході судового процесу. Спрощується процедура ознайомлення з процесуальними електронними матеріалами справи, можливість генерувати статистику суду та судді, порівнювати його статистику зі статистикою іншого судді, а також виконувати багато інших функцій. Інформатизація судів має за мету підвищення ефективності інформаційного забезпечення судів, а також організацію доступу до інформації про їхню діяльність. Застосування інформаційних технологій дозволяє вийти на новий рівень відкритості та доступності правосуддя згідно з вимогами; сприяє реалізації конституційних прав громадян на судовий захист, ефективності діяльності судів, а також створенню умов, які перешкоджають появі корупції.

Таким чином, ми можемо виділити декілька шляхів запровадження або покращення електронної системи правосуддя. 1. Впровадження інновацій слід як найшвидше відображати в процесуальних кодексах. 2. Інформування окремої категорії фізичних осіб (адвокатів, прокурорів, нотаріусів тощо), створення спеціальних тренінгів та семінарів. 3. Матеріально-технічна база та висококваліфіковані працівники, які мають змогу забезпечити належне та головне безпечне функціонування даної програми. Судочинство у формі електронного правосуддя є одним із ключових аспектів електронної демократії, як складової інформаційного суспільства.

Крім проблем існує проблема захищеності системи зберігання значних баз даних та можливості доступу до них з плином часу, а також постає питання хто саме буде розпорядником указаних баз даних. Тим біль, що інформація може містити комерційну та іншу таємницю. Електронний суд заощаджує значні фінансові і людські ресурси, надає змогу пришвидшити вирішення справ для сторін і зменшити навантаження на суди.

Зміни, які відбуваються в судоустрійному та процесуальному законодавстві України свідчать про те, що й наша держава зацікавлена в функціонуванні інформаційно-телекомунікаційної системи «Електронний суд», задля забезпечення права на справедливий суд, імплементуючи позитивний міжнародний досвід. Але він повинен бути теоретично й практично обґрунтованим та відповідати чинному законодавству нашої держави.

Список використаної літератури:

1. Голубева Н. Ю. Электронное правосудие: Украина и мировой опыт внедрения [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://legal-it.club/elektronnoe-pravosudie-ukraina-i-mirovoj-opyt-vnedreniya/>

2. Swift and Sure Justice: The Government's Plans for Reform of the Criminal Justice System / Nick Herbert // The Government's Plans for Reform of the Criminal Justice System. – 2012. Режим доступу: <https://assets.publishing.service.gov.uk/government>
3. Мальцева И.В. Зарубежный опыт информационного обеспечения судебных органов / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/8_NND_2010/Gosupravlenie/60599.doc.htm
4. Брановицкий К.Л. Информационные технологии в гражданском процессе Германии / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?id>

Кіслицина Ірина Олександрівна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури,
кандидат юридичних наук

ПРЕДСТАВНИЦЬКА ФУНКЦІЯ ПРОКУРАТУРИ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Правові реформи, які відбуваються в Україні, спрямовано на гармонізацію законодавства нашої держави із законодавством інших демократичних країн. До того ж, реформування усієї системи органів прокуратури та, зокрема, уточнення її функцій, правового статусу прокурорів, є однією з умов поглиблення євроінтеграції України.

Такі зміни відповідають основним завданнями прокуратури України, які спрямовані на забезпечення правопорядку та законності у суспільстві, боротьбі із злочинністю та іншими правопорушеннями. Актуальність цих питань неможливо перебільшити, тому вони знаходяться у центрі уваги державної влади України і потребують нагального вирішення.

Відповідно до чинного законодавства, представництво прокурором інтересів громадянина або держави в суді полягає у здійсненні процесуальних та інших дій, спрямованих на захист інтересів громадянина або держави, у випадках та порядку, встановлених законом.

Цікавими є статистичні дані щодо представництва прокурорами інтересів держави в судах. Так, за 6 місяців 2018 року судами було задоволено 2 357 позовів, подань, заяв, скарг прокурорів, які були подані на захист інтересів держави (за той же період 2017 року – відповідно 2811, а за весь 2017 рік – 2357) [1; 2; 3].

Переважаючу кількість позовних заяв цієї категорії, задоволених судом за 6 місяців поточного року, прокурори подали у справах